

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammel Torv 22. 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

17 MRS. 2005

Dato:

J.nr.: 2003-2682-618
Sagsbehandler: PK3
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 22

+ opfølgingsrapporter

Vedrørende inspektion af detentionen i Frederikshavn

Hermed sender jeg et eksemplar af opfølgingsrapport af dags dato vedrørende inspektionen den 7. oktober 2003 af detentionen i Frederikshavn.

Med henblik på muligheden for at mangfoldiggøre rapporten vedlægger jeg desuden en uhæftet kopi af rapporten.

Som det fremgår af rapporten, betragtes inspektionssagen i øvrigt herefter som afsluttet.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

Opfølgning

Gammel Torv den **17 MRS. 2005**
Journalnr. 2003-2682-618 PK

Folketingets Ombudsmands

Inspektion

af

detentionen i Frederikshavn

den 7. oktober 2003

Folketingets Ombudsmand - Gammeltorv 22 - 1457 København K

Den 2. februar 2004 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 7. oktober 2003 af detentionen i Frederikshavn. I rapporten bad jeg Politimesteren i Frederikshavn og Justitsministeriet om oplysninger mv. vedrørende nærmere angivne forhold.

Jeg modtog herefter udtalelser af 28. maj 2004 fra Politimesteren i Frederikshavn og af 22. december 2004 fra Justitsministeriet.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 1. Detentionen

De tekniske installationer i samtlige lokaler blev afprøvet under inspektionen. Jeg konstaterede at billedet fra detentionslokale 4 vedblivende var utydeligt. Jeg gik ved udsendelsen af den endelig rapport ud fra at problemet med kameraet i detentionslokale 4 var afhjulpet. Jeg bad for en ordens skyld politimesteren om at bekræfte om dette var tilfældet hvilket politimesteren har gjort.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2. Rapportgennemgang

Jeg konstaterede at de detentionsrapporter som jeg gennemgik i rapporten, var udfyldt efter Rigspolitechefens rundskrivelse af 15. januar 2003 (ca. et halvt år efter) og dermed efter politimesterens indskærpelse af reglerne i Rigspolitechefens detentionskundgørelse.

Jeg anførte herefter følgende:

"Forholdet er imidlertid det at der i intet af de 10 tilfælde fuldt ud er forholdt i overensstemmelse med kundgørelsens § 22, stk. 1. Dette er beklageligt.

Jeg bemærker dog samtidig at sagerne fra detentionen i Frederikshavn i denne henseende adskiller sig – i positiv retning – fra de sager som jeg normalt modtager i forbindelse med inspektion af detentioner.

Herefter og idet jeg går ud fra at politimesteren på ny vil indskærpe at samtlige punkter i detentionsrapporten skal udfyldes, jf. kundgørelsens § 22, stk. 1, foretager jeg ikke videre på dette punkt."

Politimesteren har i fortsættelse af ovenstående oplyst at han – på ny – har indskærpet at samtlige punkter i detentionsrapporten skal udfyldes.

Justitsministeriet har anført følgende:

"Justitsministeriet finder det beklageligt, at der i de omhandlede tilfælde ikke er forholdt fuldt ud i overensstemmelse med detentionskundgørelsens regler. Politimesteren har oplyst, at de pågældende regler er indskærpet over for vagthavende. Ligeledes har politimesteren oplyst, at de lokalt fastsatte regler om detentionsanbringelse er ændret. På den baggrund foretager Justitsministeriet sig ikke yderligere."

Jeg har noteret mig det oplyste.

Som det også fremgår af rapporten, jf. citatet herfra ovenfor, er jeg enig med Justitsministeriet at det er beklageligt at der ikke er forholdt fuldt ud i overensstemmelse med detentionskundgørelsens regler.

Rubrikkerne til angivelse af den detentionsanbragtes navn mv. var i et enkelt tilfælde ikke udfyldt (anholdelsen den 23. august 2003). Den pågældendes personnummer, navn og adresse fremgik heller ikke af lægeerklæringen, og jeg bad politimesteren om nærmere oplysninger om baggrunden herfor.

Politimesteren har oplyst at dette er en fejl som skyldes at den anholdtes identitet ikke blev fastlagt på tidspunktet for fremstillingen for vagthavende ved ankomsten til politistationen hvilket den afløsende vagthavende ikke var opmærksom på. Derfor blev navnet mv. heller ikke noteret i detentionsrapporten på et senere tidspunkt. Politimesteren har endvidere oplyst at den pågældende blev sigtet for overtrædelse af restaurationsloven, og at identiteten fremgår af døgnrapporten og af straffesagen.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg oplyste i rapporten at jeg i forbindelse med en anden tilsvarende inspektionssag havde fået oplyst at de anførte tal i politiets statistik for 2002 er forkerte for en række af politikredsene, og jeg bad politimesteren om at meddele mig hvis dette også gjaldt Frederikshavn politikreds.

Politimesteren har oplyst at tallene i politiets statistik er korrekte hvilket jeg har noteret mig.

Jeg bad politimesteren om at oplyse hvorfor alternativerne til detentionsanbringelse kun i henholdsvis ét (bragt til forsorghjem) og intet tilfælde (bragt til eget hjem) blev anvendt i 2002. Jeg henviste til at der tilsyneladende er sket en nedgang i denne anvendelse i forhold til 2001. Jeg bad endvidere, hvis det var muligt, politimesteren om at oplyse antallet af berusede personer som politiet i 2003 bragte til forsorghjem, henholdsvis til eget hjem.

Politimesteren har oplyst følgende herom:

”Anvendelse af alternative muligheder for detentionsanbringelse sker ud fra en egentlig konkret vurdering foretaget af vagthavende. Nedgangen i alternativerne til detentionsanbringelse kan være begrundet i generel nedgang i antallet af detentionsanbragte og dermed færre potentielle til at bringe til forsorghjem eller hjemmet. Nedgangen kan også være begrundet i vagtha-

vendes besigtigelse og vurdering af anholdtes tilstand. Endvidere kan det oplyses, at køreafstanden i forbindelse med anbringelse på forsorgshjem ud fra et ressourcensynspunkt kan begrunde den generelle beskedne anvendelse af denne mulighed. De to alternative anbringelser på forsorgshjem i 2001 og 2002 var personer, der var tilknyttet forsorgshjemmet. Sluttelig finder jeg, at der er tale om så få alternative anbringelser, hvorfor udsving mellem 0-5 kan være begrundet i tilfældigt sammenfald.

I 2003 var der i alt 80 detentionsanbragte. To personer blev kørt hjem. Ingen blev kørt til forsorgshjem.”

Jeg har noteret mig det oplyste – herunder at antallet af detentionsanbringelser fortsat er faldende i politikredsen: fra 216 detentionsanbringelser i 2001, over 169 anbringelser i 2002 og til 80 detentionsanbringelser i 2003.

Jeg er enig med politimesteren i det som politimesteren har anført om statistiske tilfældigheder, og jeg har – som det væsentligste, og som det også fremgår af rapporten – noteret mig at politiet i Frederikshavn er fuldt opmærksom på alternativerne til detentionsanbringelse, jf. Rigspolitechefens følgebrev af 28. juni 2001 til kundgørelsen, og på notatpligten i den henseende (kundgørelsens § 1, stk. 4).

Jeg var og er opmærksom på at der er knyttet en betydelig transport til en eventuel anvendelse af forsorgshjem (transport til henholdsvis Aalborg og Svenstrup), og jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad 2.1. Grundlaget for detentionsanbringelsen mv.

Jeg henledte politimesterens opmærksomhed på at både det forhold at den pågældende skønnes påvirket af alkohol, og graden af påvirkning bør afkrydses i detentionsrapporten.

Politimesteren har oplyst at han har henledt personalets opmærksomhed herpå.

I ét tilfælde var der sat kryds i rubrikken til angivelse af at den detentionsanbragte var påvirket af andre berusende og/eller bedøvende midler (medicin/narkotika – anholdel-

sen den 9. august 2003). Det var dog samtidig med afkrydsning angivet at den pågældende var påvirket i let grad (ved afkrydsning i de ovenfor nævnte felter som er knyttet til rubrikken om "påvirket af alkohol"). I lægeerklæringen var det angivet at den detentionsanbragte var somnolent.

Jeg gik ud fra at afkrydsningen i detentionsrapporten skulle forstås på den måde at denne detentionsanbragte ikke var påvirket af alkohol, men – i let grad – af medicin/narkotika. Jeg bad for en ordens skyld politimesteren om at oplyse om det var rigtigt forstået.

Politimesteren har efter at have undersøgt dette hos den pågældende medarbejder oplyst at dette er rigtigt forstået.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.2. Lægeundersøgelse

Jeg udtalte at det var beklageligt at det i ét tilfældet ikke i detentionsrapporten var anført hvornår der var sket lægetilsyn, jf. detentionskundgørelsens § 14, stk. 3. I et andet tilfælde burde det efter min opfattelse udtrykkeligt være fremgået af detentionsrapporten at den detentionsanbragte efter lægetilsynet blev indbragt til skadestuen og efter endt behandling returnerede til detentionen. Jeg kritiserede endvidere at rubrikken til angivelse af lægens bemærkninger i to andre tilfælde ikke var udfyldt. Jeg bemærkede herved at det i rubrikken – med et minus eller en bemærkning om at der intet er at bemærke – må angives hvis lægen ikke har bemærkninger.

Politimesteren har oplyst at han har noteret sig kritikken og taget den til efterretning.

Jeg foretager mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om lægeundersøgelse.

Ad 2.2.1. Tidspunktet for tilkald af læge

Jeg konstaterede at tilkald af læge i flertallet af sagerne er sket i overensstemmelse med kundgørelsens § 6 (og politimesterens sagsmeddelelse nr. 15). Herefter, og idet jeg gik ud fra at politimesteren ville indskærpe bestemmelsens overholdelse over for personalet, meddelte jeg at jeg ikke foretog mig mere vedrørende tidspunktet for tilkald af læge.

Politimesteren har oplyst at bestemmelsen i kundgørelsens § 6 er indskærpet over for personalet. Politimesteren har endvidere gjort opmærksom på at de fem læger (sygehuslæger og privat praktiserende læger) som har tilbudt at udføre lægetilsyn af detentionsanbragte, ikke indgår i en egentlig vagtordning hvorfor vagthavende undertiden må forsøge at kontakte flere læger for at få udført lægetilsyn.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad 2.3. Oplysninger fra kriminalregistret

Jeg fandt det beklageligt at feltet i den fortrykte detentionsrapport til afkrydsning af om der er indhentet udskrift fra kriminalregistret, i to tilfælde ikke var udfyldt, og at udskrift fra kriminalregistret kun var vedlagt i to af de ti tilfælde. Jeg meddelte at jeg gik ud fra at politimesteren – på ny (jf. politimesterens interne skrivelse af 16. januar 2003) – ville indskærpe notatpligten og pligten til at vedlægge udskrift fra kriminalregistret.

Politimesteren har taget kritikken til efterretning og har oplyst at notatpligten og pligten til at vedlægge udskrift på ny er indskærpet over for personalet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.4.2. Visitation mv.

Politimesteren har oplyst at min kritik af at felterne om visitation mv. i enkeltstående tilfælde ikke er udfyldt, er taget til efterretning, og at forholdet er indskærpet over for vagthavende.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.4.2.3. Medvirkende polititjenestemænd

Jeg havde ingen bemærkninger til de tilfælde hvor de pågældende polititjenestemænds identitet var angivet ved initialer idet jeg samtidig gik ud fra at man ved angivelsen af initialerne på en sikker måde, f.eks. via POLSAS, kan identificere de pågældende polititjenestemænd.

Politimesteren har oplyst at politiet bruger de samme initialer i detentionsrapporterne som den pågældende medarbejder er tildelt i POLSAS.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad 2.4.2.4. Intensiteten af visitationen

Jeg anførte bl.a. følgende i rapporten:

”I 7 ud af de 8 tilfælde hvor det i detentionsrapporten er angivet efter hvilken bestemmelse visitationen er sket, er der som nævnt sat kryds ved § 13, stk. 4. Kun én af de 10 detentionsanbragte kan med sikkerhed identificeres som kvinde (anholdelsen den 17. august 2003). Dette tilfælde er det eneste tilfælde hvor det ikke er angivet efter hvilken bestemmelse visitationen har fundet sted, og hvem der foretog visitationen. At der fandt visitation sted, fremgår alene af oplysningen om at den pågældende blev frataget effekter. Det fremgår således ikke om der har været tale om en visitation som kan krænke blufærdigheden (jf. kundgørelsens § 13, stk. 4) – i bekræftende fald er den visiterende polititjenestemands køn af betydning.

Jeg beder politimesteren om at oplyse efter hvilken bestemmelse visitationen fandt sted, og hvem der foretog visitationen.”

Politimesteren har oplyst at hverken de to mandlige polititjenestemænd der foretog anholdelsen, eller den vagthavende som kvinden blev fremstillet for, kan erindre sagen. Politimesteren har på den baggrund antaget at visitationen af den pågældende kvinde er sket efter kundgørelsens § 13, stk. 3.

Politimesteren har mere generelt oplyst følgende:

”Vagthavende har oplyst, at ved anholdelse og detentionsanbringelse af kvinder anvendes den fremgangsmåde, at kvinden anmodes om at aflægge overtøj, og selv tømmer og krænger lommer m.v. for indhold, aftager halskæde eller lignende. Hvis der er mistanke om, at yderligere effekter, som kan benyttes til at volde skade på pågældende selv, på andre personer eller ting, fortsat er i beklædningen, tilkaldes en kvindelig medarbejder til visitation, jf. kundgørelsens § 13, stk. 4.”

Politimesteren har endvidere oplyst at han i forbindelse med den konkrete sag har indskærpet over for medarbejderne at den tilbageholdte, hvis ovenstående fremgangsmåde anvendes, herefter skal undergives et skærpet tilsyn, jf. kundgørelsens § 13, stk. 4, og § 19, stk. 1 (efter den sidstnævnte bestemmelse skal den tilbageholdte undergives et skærpet tilsyn indtil en visitation med en intensitet som angivet i § 13, stk. 4, har fundet sted).

Jeg lægger til grund at visitationen i det pågældende tilfælde fandt sted efter kundgørelsens § 13, stk. 3, og at der ikke var grundlag for en egentlig visitation, jf. kundgørelsens § 13, stk. 4.

Ad 2.5.2. Tidspunktet for det sidste tilsyn

I ét tilfælde fremgik løsladelsestidspunktet ikke af detentionsrapporten. Af tilsynsru-brikkerne på detentionsrapportens bagside fremgik det dog at den pågældende kl. 02.30 blev udtaget af detentionen til afhøring. Det fremgik endvidere af detentionsrapporten at den anholdte samtidig hermed fik sine fratagne effekter udleveret. Jeg gik ud fra at den pågældende blev løsladt efter endt afhøring og ikke – igen – blev indsat i detentionen. Politimesteren har bekræftet at dette er rigtigt forstået.

Jeg konstaterede at der i to tilfælde gik henholdsvis 1 time og 45 minutter (anholdelsen den 8. august 2003) og 50 minutter (anholdelsen den 9. august 2003) mellem det sidste tilsyn og udtagelse af detentionen/løsladelse. Jeg fandt det beklageligt at der i 2 af de 10

tilfælde i den sidste del af anbringelsen enten ikke blev ført tilsyn eller gjort notat om udførte tilsyn, og jeg bad politimesteren om en udtalelse herom.

Politimesteren har anført følgende:

”I de to tilfælde, hvor der enten ikke er ført tilsyn eller gjort notat om udført tilsyn, kan jeg oplyse, at i forbindelse med løsladelse af tilbageholdte (anholdelsen den 9. august 2003) kl. 07.30 blev der tillige udført tilsyn med tilbageholdte (anholdelsen den 8. august 2003), som blev løsladt kl. 08.15. Det er en forglemmelse, at der ikke blev gjort notat om det udførte tilsyn. Kundgørelsens § 18, stk. 3, er dog fortsat ikke opfyldt i de to sager, idet tilsynet via lytte- og overvågningsudstyret skal ske så hyppigt, som den detentionsanbragtes tilstand gør det nødvendigt og mindst 1 gang hver halve time, hvilket jeg har indskærpet over for medarbejderne.”

Det følger af politimesterens oplysninger at der blev ført tilsyn med den første af de to detentionsanbragte (anholdelsen den 8. august 2003) kl. 07.30. Den pågældende blev som nævnt af politimesteren løsladt kl. 08.15.

Jeg lægger herefter til grund at der har været ført tilsyn med den pågældende inden for de sidste 45 minutter før løsladelsen. Jeg har endvidere noteret mig det som politimesteren har anført om intervallet mellem de to sidste tilsyn (60 minutter). Dette forhold har jeg været inde på i den endelige rapport.

Hvad angår den anden af disse to detentionsanbragte (anholdelsen den 9. august 2003), lægger jeg til grund at det sidste tilsyn blev ført 50 minutter før udtagelsen af detentionen/løsladelsen i strid med kundgørelsens § 18, stk. 1 (og stk. 3). Også dette forhold er omfattet af den endelige rapport.

Ad 2.5.4. Skærpet tilsyn

Som sagerne forelå oplyst, lagde jeg til grund at der i to tilfælde var ført skærpet tilsyn, og at dette var sket ved personligt fremmøde, jf. kundgørelsens § 19, stk. 2. Jeg bad politimesteren om at oplyse på hvilken måde disse tilsyn var ført mere (eller betydeligt mere) intensivt end normalt, jf. kundgørelsens § 19, stk. 1.

Politimesteren har oplyst følgende:

”Det skærpede tilsyn (anholdelse den 7. august 2003) er udført henholdsvis kl. 18.25 (15 minutter efter indsættelse) [og] kl. 18.40 ved fremmøde i detentionen for at besigtige anbragtes tilstand – konstatere vejrtrækning idet han sov – hvorfor tilsynet efter min opfattelse må anses for at være ført mere intensivt end normalt, jf. kundgørelsens § 19.

Det skærpede tilsyn (anholdelse den 8. august 2003) er udført kl. 18.45 (ca. 5 minutter efter indsættelse) ved fremmøde i detentionen for at besigtige anbragtes tilstand – meget aggressiv, sparkede på detentionsdør og væg og derved mulighed for at påføre sig selv skade – hvorfor tilsynet efter min opfattelse må anses for at være ført mere intensivt end normalt, jf. kundgørelsen § 19.”

Jeg forstår politimesterens udtalelse på den måde at tilsynet med begge de detentionsanbragte blev ført mere intensivt i to henseender: i form af hyppigere tilsyn end normalt og – endvidere – med henblik på om den pågældende trak vejret, henholdsvis havde pådraget sig synlige skader ved sin voldsomme adfærd.

Jeg har noteret mig det oplyste. Også efter min opfattelse er tilsynet i begge sager ført i overensstemmelse med kravene i kundgørelsens § 19, stk. 1, til et skærpet tilsyn. Jeg henviser herved først og fremmest til den del af politimesterens udtalelse som angår klarlæggelsen af den detentionsanbragtes tilstand (om den pågældende trak vejret, henholdsvis havde pådraget sig (synlige) skader ved sin voldsomme adfærd).

Ifølge § 15, stk. 2, i Justitsministeriets bekendtgørelse om anbringelse i detention – bekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2004 – som er trådt i kraft efter tidspunktet for inspektionen af detentionen i Frederikshavn, forstås ved et skærpet tilsyn et tilsyn hvor den detentionsanbragte tilses hyppigere end én gang hver halve time – og som efter omstændighederne kan indebære konstant overvågning.

Der kunne efter min opfattelse – efter de hidtil gældende regler – rejses spørgsmål om hvorvidt et tilsyn der føres mere hyppigt end hver halve time, alene ved den øgede hyppighed opfylder kravene til et skærpet tilsyn efter kundgørelsens § 19, stk. 1. Som det

fremgår ovenfor, er dette spørgsmål efter detentionsbekendtgørelsens ikrafttræden ikke (længere) aktuelt.

Ad 2.5.6. Karakteren af de udførte tilsyn

Jeg konstaterede at der kun i 2 af de 10 tilfælde var sket personligt fremmøde ved de to første tilsyn efter den endelige anbringelse i detentionen. Og jeg fandt det beklageligt at kundgørelsen kun var overholdt i en femtedel af tilfældene på dette punkt.

Jeg henstillede til politimesteren at indskærpe pligten til personligt fremmøde de første to gange der efter endelig anbringelse i detentionen udføres tilsyn med den detentionsanbragte.

Da politimesterens lokale bestemmelser om tilsynets forløb kunne misforstås – og formentlig også var blevet det – henstillede jeg endvidere til politimesteren at præcisere de lokale bestemmelser på dette punkt.

Politimesteren har oplyst at han over for personalet har indskærpet denne bestemmelse i kundgørelsen. Politimesteren har endvidere oplyst at han har præciseret sin (interne) sagsmeddelelse nr. 15 på dette punkt og har i udtalelsen til mig gengivet ordlyden heraf.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad 2.7. Vejledning om klageadgang mv.

Jeg anførte at det er beklageligt at der i fem tilfælde ikke var notat om hvorvidt der var sket vejledning i overensstemmelse med kundgørelsens § 21, stk. 1, jf. kundgørelsens § 21, stk. 2. Jeg henviste i fortsættelse heraf til min henstilling under rapportens pkt. 2 (om indskærpelse af notatpligten i kundgørelsens § 22, stk. 1).

Politimesteren har oplyst at han har taget kritikken til efterretning, og at han har indskærpet notatpligten over for medarbejderne på dette punkt.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Opfølgning

Jeg anser herefter sagen om inspektion af detentionen i Frederikshavn som afsluttet.

Underretning

Denne rapport sendes til Politimesteren i Frederikshavn, Justitsministeriet, Rigspolitichefen og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef